

litteraire theorie

aktuální problémy moderní
litterární vědy

0. doel & inhoud

- Hand-out!
- Kiene Brillenburg Wurth en Ann Rigney (red.), *Het leven van teksten. Een inleiding in de literatuurwetenschap*, Amsterdam, 2006.

0. doel & inhoud

- Volgende week (29/9):
“literatuur en wetenschap”
(Martina)
[Teksten balie FF bib]
- Andere colleges: boek

0. doel & inhoud

- **Examen** [schriftelijk]
 - **Algemeen** gedeelte: < boek [geen details!] en college
 - **Individueel** gedeelte: onderwerp naar keuze

0. doel & inhoud

- **Individueel** gedeelte:
 - Kies een specialisme binnen de literatuurwetenschap [p. 40]

0. doel & inhoud

[p. 40]

1. Tekstanalyse
2. Tekstinterpretatie
3. Lezersonderzoek
4. Institutioneel onderzoek
5. Historisch onderzoek

0. doel & inhoud

- **Individueel** gedeelte:
 - Kies een specialisme binnen de literatuurwetenschap [p. 40]
 - En daarbinnen een bepaald onderwerp

0. doel & inhoud

- **Individueel** gedeelte:
 - Kies een specialisme binnen de literatuurwetenschap [p. 40]
 - En daarbinnen een bepaald onderwerp
 - Het betreffende hoofdstuk/de relevante passages in het boek grondig kennen

0. doel & inhoud

- **Individueel** gedeelte:
 - Kies een specialisme binnen de literatuurwetenschap [p. 40]
 - En daarbinnen een bepaald onderwerp
 - Het betreffende hoofdstuk/de relevante passages in het boek grondig kennen
 - Daarnaast minstens twee artikelen (of hoofdstukken uit boeken) over het onderwerp zoeken en bestuderen

0. doel & inhoud

- Literatuurwetenschappelijke artikelen vind je onder meer op www.dbnl.org en via www.bntl.nl

1. het vak

wetenschap

> cultuurwetenschap

> literatuurwetenschap

1.1. wetenschap

- De auteur van dit hoofdstuk, Ann Rigney, neemt een duidelijk wetenschapsfilosofisch standpunt in. Welk?

1.1. wetenschap

Wetenschap is nooit af_

1.1. wetenschap

■ Constructivisme

- Opgelet: meerdere betekenissen
- < wetenschapsfilosofie:

Kennis = een cultuurhistorische
constructie [ligt dus niet voor eens en
altijd vast, er kan over gediscussieerd
worden]

[GLOSSARIUM achteraan in het boek!]

1.1. wetenschap

- **Constructivisme versus?**

1.1. wetenschap

- **Essentialisme**
- Fundamentele eigenschappen ('de essentie') van zaken, objecten, mensen, culturen, etc. kunnen eens en voor altijd vastgesteld worden

1.1. wetenschap

- **Constructivisme versus essentialisme – discussie**

1.1. wetenschap

- “Als je eenmaal erkent dat kennis het product is van menselijke inspanning, dan is het niet meer zo zinvol om te spreken over ‘dé waarheid’ in het enkelvoud.” [p. 20]

1.1. wetenschap

- Kan iedereen dan zomaar beweren wat hij/zij wil??

1.1. wetenschap

- Kan iedereen dan zomaar beweren wat hij/zij wil??
- [p. 20] neen
 - Meer dan een aanname
 - Een stelling moet anderen overtuigen **volgens bepaalde normen**

1.1. wetenschap

- ‘Vragen creëren studieobjecten.’ [p. 20]

1.1. wetenschap

Wetenschappelijk onderzoek:

1. Empirisch domein
2. Theorie
3. Methode

1.1. wetenschap

Wetenschappelijk onderzoek:

1. Empirisch domein
2. Theorie
3. Methode

Voorbeelden

1.1. wetenschap

- Paradigma = ?

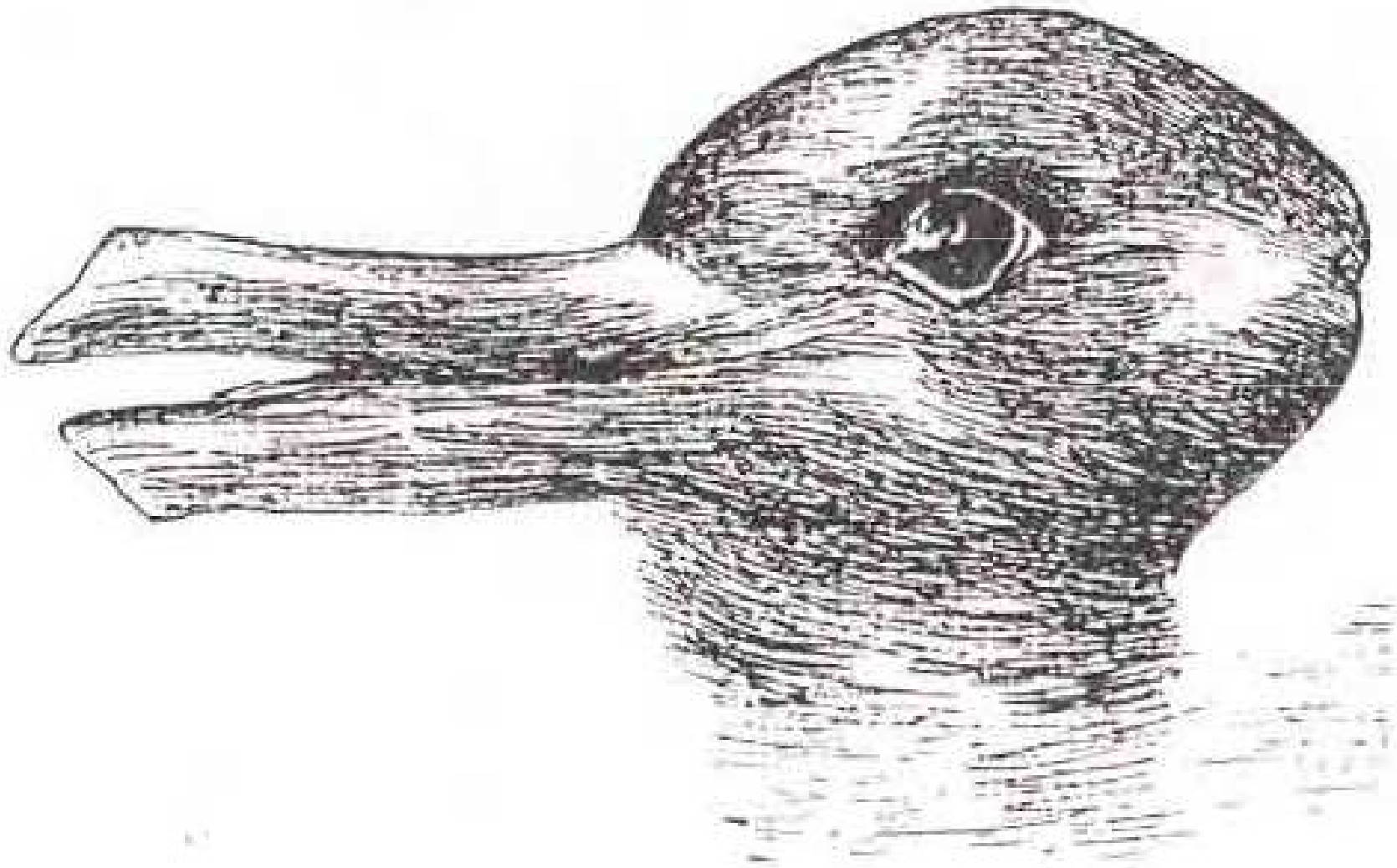
1.1. wetenschap

- Paradigma [p. 21-22]
- Paradigmawissel = ?

1.1. wetenschap

- Paradigma [p. 21-22]
- Paradigmawissel [p. 22-23]

1.1. wetenschap

1.1. wetenschap

- Paradigma [p. 21-22]
- Paradigmawissel [p. 22-23]
- Paradigmawisseling in de literatuurwetenschap (in Nederland/Vlaanderen)? [p. 39]

1.1. wetenschap

- Auteur

- Tekst

- Lezer

1.1. wetenschap

Auteur

- Intentie van de auteur
- < biografie

1.1. wetenschap

Tekst

- Intentie van de tekst
- < ~~biografie~~ ; uitspraken
zogenaamd alleen op basis van
de tekst
- structuralisme

1.1. wetenschap

Lezer

- Intentie van de lezer
- Reconstrueren intentie auteur/tekst onmogelijk, altijd inbreng van de lezer

1.1. wetenschap

Lezer

- Tekstonderzoek:
poststructuralisme,
postmodernisme
- Receptieonderzoek
- Literatuursociologisch
onderzoek

1.1. wetenschap

1.1. wetenschap

Wetenschapsgebieden

- [figuur p. 24] !
- ‘Er zijn grensgebieden en overgangen.’ [p.24]
- *Voorbeeld:*
literatuursociologie

1.1. wetenschap

- [p. 25] Waarom is het ‘gekookte ei-model’ niet vruchtbaar?

1.1. wetenschap

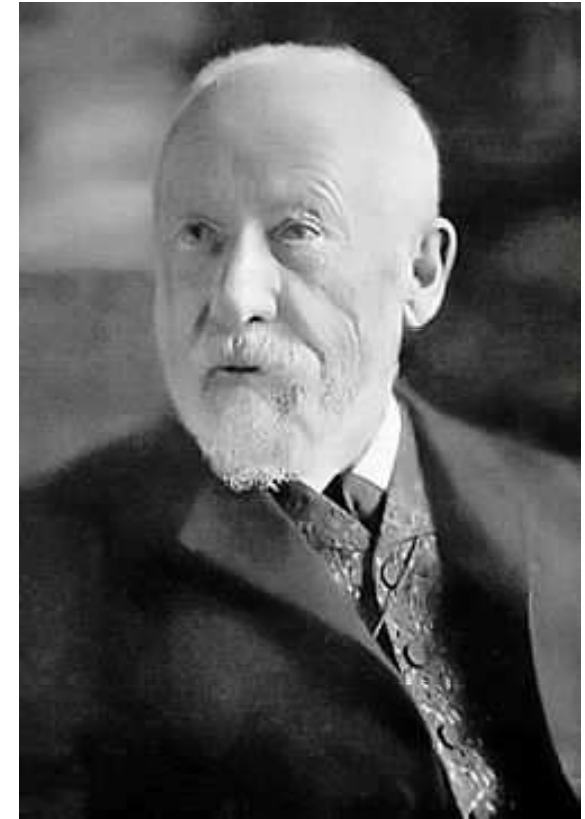
- [p. 25] Waarom is het ‘gekookte ei-model’ niet vruchtbaar?
- => onterecht natuurwetenschappen als maatstaf

1.2. cultuurwetenschap

- Waar zijn alfa's goed voor [p. 26-27] – discussie

1.2. cultuurwetenschap

- **Wilhelm Dilthey**
- [p. 28; 33; 34]
- Begrijpen **vs.**
verklaren

1.2. cultuurwetenschap

- Cultuurwetenschappen

1.2. cultuurwetenschap

- In verband met **cultuur** neemt Ann Rigney eveneens een anti-essentialistisch standpunt in. Leg uit.

1.2. cultuurwetenschap

- **Cultuur, smaak,... verandert**
 - In de loop van de tijd
 - Afhankelijk van de plaats/samenleving
 - Afhankelijk van de sociale groep

1.2. cultuurwetenschap

- **Cultuur, smaak,... verandert**
DYNAMIEK!

1.2. cultuurwetenschap

- Figuur p. 30: uitleggen
verschillende dimensies
- ‘accenten en invalshoeken’,
geen gescheiden werelden
- Grote lijnen

1.2. cultuurwetenschap

- Opm.: literatuurwetenschap
< mediale dimensie, maar
hangt sterk samen met
semantische en/of sociale
dimensie (en historische)

1.2. cultuurwetenschap

- Cultuurwetenschappen in een spanningsveld

1.2. cultuurwetenschap

- Diversiteit **vs.** wetmatigheid

1.2. cultuurwetenschap

- Dynamiek **vs.**
voorspelbaarheid

1.2. cultuurwetenschap

- Interpreteren **vs.**
kwantificeren

1.2. cultuurwetenschap

- ‘De vraag blijft hoe ver je met cultuurkritiek kunt gaan, voordat je het domein van de wetenschap verlaat en dat van de polemiek – of van de kunst – betreedt.’ [p. 35] - discussie

1.2. cultuurwetenschap

- Voorbeeld: Rees, C.J. van, K.D. Beekman & H. Verdaasdonk (1975). 'De knuppel in het hoenderhok. Antwoord aan De Haan.' *De Revisor* II/5: 81-82.

1.2. cultuurwetenschap

- **Hugo Verdaasdonk**
- Grondlegger institutionele sociologie in Nederland
- Wetenschapsfilosofische opvatting: wetenschappers moeten een **metastandpunt** innemen

1.3. literatuurwetenschap

- Interdisciplinariteit
- Wint aan belang (in Nederlandse/Vlaamse universiteiten)

1.3. literatuurwetenschap

- **Figuur p. 39 (!!!)**

[p. 40]

1. Tekstanalyse
2. Tekstinterpretatie
3. Lezersonderzoek
4. Institutioneel onderzoek
5. Historisch onderzoek